

Cuprins

Partea întâi. Pământ.....	35
Partea a doua. Apă	105
Partea a treia. Vânt.....	159
Partea a patra. Foc	251
Partea a cincea. Golul.....	297
<i>Mulțumiri</i>	367
<i>Surse</i>	369

Suleiman bețivul

Konya, 17 octombrie 1244

Beat deja, înainte să se stârnească zarva, picoteam liniștit cu spatele rezemat de zidul cârciumii, dar apoi tărăboiul de-afară aproape mi-a făcut inima să-mi sară din loc.

— Ce se petrece? am răcnit deschizând ochii. Năvălesc tătarii?

A izbucnit un val de râsete. M-am întors și am văzut câțiva mușterii care își băteau jos de mine. Ticăloși nenorociți!

— Fii fără grijă, bețivan bătrân! a strigat Hristos, cârciumarul. Nu te calcă tătarii. E Rumi care trece cu un alai de admiratori.

M-am dus la fereastră și m-am uitat afară. Fără îndoială, iată-i – un alai însuflețit de discipoli și admiratori care strigau întruna: „Allah e mare! Allah e mare!”. În mijlocul tuturor se zărea trupul drept al lui Rumi, suit pe un cal alb, răspândind în jur hotărâre și încredere. Am deschis fereastra, mi-am strecurat capul afară și i-am privit. Înaintând cu graba unui melc, alaiul a ajuns foarte aproape. Într-adevăr, unii erau așa de aproape că aș fi putut lesne atinge câteva capete. Dintr-odată mi-a venit un gând grozav. Aveam să smulg câteva turbane de pe capetele oamenilor!

Am înhățat vergeaua de scărpinat pe spate a lui Hristos. Ținând fereastra deschisă cu o mână și vergeaua cu cealaltă, m-am aplecat înainte, izbutind să ajung turbanul unui bărbat din mulțime. Eram gata să i-l smulg de pe cap, când alt bărbat a ridicat fără veste privirea și m-a văzut.

— *Selamün aleyküm*, i-am dat binețe cu un zâmbet până la urechi.

— Un musulman în cârciumă! Rușine să-ți fie! a strigat bărbatul. Nu știi că vinul e lucrătura lui Șeitan?

Am deschis gura să răspund, dar înainte să-apuc să scot o vorbă, ceva ascuțit mi-a zburat pe lângă cap. Mi-am dat seama

cuprins de spaimă că era o piatră. Dacă nu m-aș fi ferit în ultima clipă, mi-ar fi crăpat țeasta. În schimb, a țâșnit pe fereastră și s-a oprit pe masa unui negustor persan care stătea în spatele meu. Prea cherchelit ca să priceapă ce se petrecuse, negustorul a luat piatra în mână, cercetând-o de parcă ar fi fost un semn din ceruri.

— Suleiman, închide geamul ăla și întoarce-te la locul tău! a tunat Hristos cu un glas răgușit și îngrijorat.

— Ai văzut ce s-a-ntâmplat? am zis clătînându-mă înapoi spre masa mea. Cineva a aruncat cu o piatră în mine. Putea să mă omoare!

Hristos a ridicat dintr-o sprânceană.

— Îmi pare rău, dar la ce te-așteptai? Nu știi că sunt oameni cărora nu le place să vadă un musulman în cârciumă? Te mai și arăți în văzul tuturor, duhnind a băutură, cu nasul roșu lucind ca un felinar.

— Și-și ce? m-am bălbâit. Nu sunt o făptură omenească?

Hristos m-a bătut pe umăr de parcă ar fi spus: *Nu mai fi așa supărăcios.*

— Vezi, tocmai de asta urăsc credința. Orice fel de credință! Oamenii credincioși sunt atât de încredințați că-l au pe Dumnezeu de partea lor, încât își închipuie că sunt mai presus de toți ceilalți, am zis.

Hristos n-a răspuns. Era un om credincios, dar și un cârciumar iscusit, care știa cum să aline un mușteriu supărat. Mi-a adus alt urciur cu vin și m-a privit cum îl dădeam pe gât. Afară bătea un vânt grozav, trântind ferestrele și împrăștiind frunzele uscate în dreapta și-n stânga. Am rămas nemișcat o clipă, ascultând cu luare-aminte, de parcă s-ar fi auzit un cântec.

— Nu pricep de ce vinul nu e îngăduiut în lumea asta, dar e făgăduiut în cea care va să vină, am urmat. Dacă e așa de rău pe cât se spune, de ce te cinstesc cu vin în rai?

— Întrebări și iar întrebări..., a murmurat Hristos ridicând mâinile. Ai întrebări pentru orice?

— Sigur că am. Doar de aia ni s-a dat minte, nu crezi?

— Suleiman, te știu de multă vreme. Pentru mine nu ești un mușteriu ca oricare altul. Ești prietenul meu. Îmi fac griji pentru tine.

— O să mă descurc..., am zis, însă Hristos m-a întrerupt.

— Ești un om bun, dar ai o limbă ascuțită ca un pumnal. Asta mă îngrijorează. În Konya sunt tot soiul de oameni. Și nu e nici o taină că unii nu privesc cu ochi buni un musulman

căruia îi place băutura. Trebuie să înveți să ai grijă când e lume de față. Ascunde-ți apucăturile și bagă de seamă ce spui.

Am zâmbit silit.

— Putem să încununăm cuvântarea asta cu niște stihuri din Khayyām ?

Hristos a lăsat să-i scape un oftat, dar negustorul persan, care mă auzise, a strigat vesel :

— Da, da, vrem niște stihuri din Khayyām.

I s-au alăturat și alți mușterii, bătând zgomotos din palme. Încurajat și oarecum ațâțat, am sărit pe o masă și am început a rosti :

*Au credeți că Allah lăsat-a strugurii să pârguiască,
Dar hotărât-a că-i păcat omul cu vin să se cinstească ?*

Negustorul persan a strigat :

— Fără îndoială că nu ! N-ar avea nici o noimă !

*Aduceți mulțumire Lui care astfel lucrurile a rânduit –
Cîlinchetul cupelor îi place să-l audă negreșit !*

Dacă toți acești ani de beție mă învățaseră vreun lucru, acesta era că oamenii deosebiți beau în chip deosebit. Știam oameni care beau vedre întregi în fiecare noapte și nu făceau altceva decât să se-nveselească, să cânte și apoi să moțăie. Dar mai erau și alții care după câțiva stropi de vin se prefăceau în niște sălbatici. Dacă aceeași băutură îi făcea pe unii veseli și amețiți, iar pe alții cruzi și primejdioși, nu trebuia să dăm mai degrabă vina pe băutori și nu pe băutură ?

*Beți ! Căci nu știți de unde, nici pentru ce aicea ați venit ;
Beți ! Căci nu știți de ce, nici încotro vă duceți nesmintit.*

A izbucnit un alt val de bătăi din palme. Până și Hristos s-a alăturat încântării tuturor. În mahalaua jidovească din Konya, într-o cârciumă ținută de un creștin, noi – o adunătură pestriță de iubitori ai vinului de toate credințele – am ridicat ulcelele și am închinat împreună, oricât de greu ar părea de crezut, în cinstea unui Dumnezeu care era în stare să ne iubească și să ne ierte chiar și atunci când noi înșine nu izbuteam cu nici un chip.

Ella

Northampton, 31 mai 2008

Ba nu, ba da? Mai bine să fii sigură decât să-ți pară rău”, spunea website-ul. „Uită-te dacă are pete de ruj pe cămăși, fii atentă dacă vine acasă mirosind a parfumuri necunoscute.”

Era prima oară când Ella Rubinstein completa un test online, intitulat „Cum să-ți dai seama dacă soțul te înșală!”. Cu toate că întrebările i se păreau cam banale, știa deja că viața însăși putea fi uneori un mare clișeu.

În ciuda rezultatului final al testului, Ella nu voia să-l confrunte pe David în privința acestei chestiuni. Încă nu-l întrebase unde fusese în nopțile când nu venise acasă. În ultimele zile, își petrecea cea mai mare parte a timpului citind *Dulce blasfemie*, folosind romanul ca pe o scuză pentru a-și masca tăcerea. Mintea îi era atât de distrată, încât îi lua mai mult ca de obicei să termine cartea. Totuși îi plăcea romanul și, cu fiecare nouă lege a lui Shams, reflecta tot mai mult la viața ei.

Când erau copiii prin preajmă, se purta firesc. Ei se purtau firesc. Totuși, în clipa în care ea și David rămâneau singuri, îl surprindea uitându-se la ea curios, de parcă s-ar fi întrebat ce fel de soție s-ar feri să își descoasă soțul unde-și petrecuse noaptea. Însă adevărul era că Ella nu dorea să afle o informație cu care n-ar fi știut cum să se descurce. Cu cât știa mai puțin despre flirturile soțului ei, cu atât avea să-și bată mai puțin capul cu ele, se gândea. Era adevărat ce se spunea despre ignoranță. Era o fericire.

Această fericire a fost tulburată numai de Crăciun, când a găsit în cutia poștală un sondaj de la un hotel de prin partea locului, adresat direct lui David. Serviciul Clienți dorea să afle dacă se simțise bine cât stătuse acolo. Ella a lăsat scrisoarea pe masă, chiar deasupra teancului de corespondență, și în seara

aceea l-a urmărit în clipa în care scotea scrisoarea din plicul desfăcut și o citea.

— A, un formular de evaluare de la un hotel! Ultimul lucru de care aveam nevoie, a spus David reușind să schițeze un zâmbet către ea. Am ținut o conferință a dentiștilor acolo anul trecut. Trebuie să fi inclus toți participanții pe lista lor de clienți.

L-a crezut. Cel puțin acea parte a ei căreia nu-i plăcea să agite apele. Cealaltă parte a ei era cinică și bănuitoare. Era acea parte a ei care în ziua următoare a căutat numărul hotelului și a sunat, doar ca să afle ceea ce știa deja: nici în anul ăsta, nici în cel dinainte nu găzduiseră vreo conferință a dentiștilor.

În adâncul inimii, Ella dădea vina pe ea. Nu îmbătrânise frumos și se îngrășase considerabil în ultimii șase ani. Cu fiecare nou kilogram, apetitul sexual îi scăzuse tot mai mult. Cursurile de gătit făcuseră să-i fie și mai greu să dea jos kilogramele în plus, deși în grupa ei erau femei care găteau mai des și mai bine și aveau jumătate din greutatea ei.

Privind în urmă la viața ei, își dădu seama că răzvrătirea nu i se potrivise niciodată. Nu fumase niciodată marijuana împreună cu băieții în spatele unor uși închise, nici nu fusese azvârlită afară din baruri, nu folosise pilula de a doua zi, nu făcuse crize de isterie și nu își mințise mama. Nu chiulise niciodată. Nu făcuse niciodată sex în adolescență. Peste tot în jur, fetele de vârsta ei făceau avorturi sau își dădeau copiii din flori spre adopție, în timp ce ea le urmărea poveștile ca și când s-ar fi uitat la un reportaj televizat despre foametea din Etiopia. Pe Ella o întrista faptul că în lume se petreceau asemenea tragedii, dar adevărul e că nu se vedea niciodată ca făcând parte din același univers cu nefericitele acelea.

Nu fusese niciodată o petrecăreață, nici măcar în adolescență. Prefera să stea acasă și să citească o carte bună vineri seara decât s-o facă lată cu niște străini pe la vreo petrecere dezamățată.

„De ce nu poți să fii și tu ca Ella?“, își întrebau mamele din cartier ficele. „Vezi, ea nu intră niciodată în bucluc.“

Pe când mamele lor o adarau, puștoaicele o priveau ca pe o tocilară fără simțul umorului. Nu-i de mirare că nu era prea populară în liceu. Odată, o colegă de clasă îi spusese: „Știi care-i problema ta? Iei viața prea în serios. Ești al naibii de plictisitoare!“.